



Vlaams
Parlement

ingediend op **206** (2019-2020) – Nr. 1
4 februari 2020 (2019-2020)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Manuela Van Werde en Katia Segers

over het rapport Mediaconcentratie
in Vlaanderen 2019
van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Elisabeth Meuleman, Gustaaf Pelckmans;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;

Els Ampe, Bart Tommelein;

Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout;

Katia Segers.

INHOUD

1. Toelichting door Carlo Adams, voorzitter algemene kamer VRM	4
2. Bespreking	6
2.1. Klaas Sloomans	6
2.2. Katia Segers	7
2.3. Karin Brouwers	7
2.4. Jos D'Haese	8
2.5. Wilfried Vandaele	8
2.6. Stephanie D'Hose	8
2.7. Gustaaf Pelckmans	9
2.8. VRM	9
2.9. Slotronde	10
Gebuurkte afkortingen	12

Bijlage: zie [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

Op donderdag 9 januari 2020 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over het rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen 2019 van de Vlaamse Regulator voor de Media, met als sprekers Carlo Adams, voorzitter algemene kamer VRM en Ingrid Kools, senior economist VRM.

De presentatie bij de toelichting door de VRM is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door Carlo Adams, voorzitter algemene kamer VRM

Carlo Adams, voorzitter algemene kamer VRM, onderstreept vooreerst het belang van het onderwerp en verduidelijkt de opdracht van de VRM. Hij zegt dat zowel gezinnen als bedrijven hun gedrag afstemmen op informatie die ze onder meer via diverse media krijgen. Die informatie bepaalt hun politieke en economische keuzes. Media wordt niet voor niets de vierde macht genoemd. Bij mediaconcentratie hebben slechts een beperkt aantal personen of groepen controle over de informatie-doorstroming, met gevaar voor eenzijdige berichtgeving van overheid, van machtige privégroepen of anderen, maar ook voor te dure berichtgeving. Mediaconcentratie kan echter ook voordelen hebben, zo kan ze de diversiteit bevorderen. Samenwerking of concentratie heeft ook schaalvoordelen, wat het, zeker in een klein taalgebied, lokale spelers gemakkelijker maakt te concurreren tegen buitenlandse groepen. Voorts kan het ondernemingen in moeilijkheden redden. Een recente evolutie is de verspreiding van nieuws via sociale media, doorgaans in handen van buitenlandse platformen. De oorsprong van het nieuws is niet altijd duidelijk waardoor fake news gemakkelijker wordt verspreid. Bovendien gaan reclame-inkomsten van die platformen al te vaak naar het buitenland.

Artikel 218, §2, 8°, van het Mediadecreet geeft de algemene kamer van de Vlaamse Regulator voor de Media onder andere tot taak het in kaart brengen van de concentraties in de Vlaamse mediasector. In de beheersovereenkomst staat dat de regulator daar jaarlijks een rapport over uitbrengt. Dit is de dertiende uitgave. Dat rapport is een transparantiemaatregel die een beeld moet geven van de sector, zodat de beleidsmakers kunnen nagaan of er nog voldoende concurrentie, diversiteit en pluralisme is. Het onderzoek is in essentie economisch. De regulator is geen censor en spreekt zich niet uit over de inhoud van de berichtgeving.

In het eerste hoofdstuk van het rapport wordt de Vlaamse mediasector afgebakend. Er wordt bepaald wie er actief is in vier mediavormen: radio, televisie, geschreven pers en internet. De afbakening is, gezien de vermenging van de mediavormen, niet evident meer. Kranten bijvoorbeeld hebben ook een website met bewegende beelden. Vaak is het niet duidelijk of die louter een illustratie zijn bij een krantenartikel dan wel een eigen programma vormen. De Vlaamse Regulator voor de Media beschikt daarvoor over broninformatie. Voor de radio's zijn dat de vergunnings- of erkenningsdossiers. De regulator volgt voorts ook zelf de evoluties in de sector.

Voor elk van de vier mediavormen wordt een waardeketenblokdiagram getekend, met een blokje per toegevoegde waarde. Voor een televisieprogramma is de eerste stap het bedenken van een format. Een productiehuis bewerkt en vervolledigt dat idee tot een programma. Dat wordt aangeboden aan de omroeporganisaties. Om het programma uit te zenden, maakt de omroeporganisatie gebruik van distributeurs. Zo komt het bij de kijker, het laatste blokje, terecht, die daarvoor betaalt. Het aantal kijkers bepaalt de economische waarde van een programma voor adverteerders.

De regulator beschrijft in het rapport hoe spelers, ondernemingen dus, in één of meer blokjes actief zijn. Dat kan leiden tot concentratie die horizontaal, verticaal en crossmediaal kan zijn. Verticale concentratie betekent dat één onderneming of

groep meerdere of alle stappen in de productie van één mediavorm voor zijn rekening neemt, bijvoorbeeld een mediagroep die productiehuisen heeft of een distributeur die eigen programma's maakt. Een voorbeeld van horizontale concentratie is één televisieomroeporganisatie die meerdere zenders beheert, zoals de VRT Eén, Canvas en Ketnet. Bij crossmediale concentratie beperkt een speler zich niet tot één mediavorm: de VRT zendt niet alleen televisieprogramma's maar ook radioprogramma's uit. Die informatie wordt in grafieken gegoten. Terloops wijst de spreker de parlementsleden erop dat de ondernemingsnummers in de bijlage vermeld staan, waarmee op de Kruispuntbank van Ondernemingen een schat aan informatie te vinden is. Hij wijst hen voorts op de overzichtstabel van de horizontale mediaconcentratie per mediavorm op basis van het aantal spelers (zie presentatie, tabel 46: Horizontale concentratie op basis van aantal spelers waardeketen). Dat is een eerste beeld, maar er is geen weging gegeven aan het belang van de spelers. Voor televisie bijvoorbeeld zijn er veel productiehuisen, maar weinig dienstenverdelers, dus is daar de concentratie groot.

In het tweede hoofdstuk wordt elke mediagroep beschreven met de aandeelhouders, het organigram en het merkeaanbod. Het overzicht van de aandeelhouders is beperkt tot de Vlaamse omdat de regulator de eigendomsstructuur van internationale spelers niet kan traceren. In het organigram staat de groepsstructuur. De regulator krijgt die gegevens van de Nationale Bank van België maar kan ze ook aan de groep zelf vragen. Tot slot is er het overzicht van de merken waarmee een groep actief is in de schakels content, aggregatie en distributie van de vier mediavormen. De spreker maakt gewag van een gestage beweging naar meer integratie. Zo maakte Mediaaan in 2017 nog deel uit van De Persgroep en Roularta, nu nog enkel van De Persgroep. De Vijver maakte deel uit van Mediahuis en Telenet en is nu enkel eigendom van Telenet. Het tweede hoofdstuk wordt afgesloten met een schema van de verstrengeling, de allianties in de sector. Daaruit blijkt dat er minder overlapping is tussen de groepen en dat er voornamelijk samenwerkingsverbanden zijn voor reclamewerving. Zo trachten de groepen zo zwaar mogelijk te wegen tegenover buitenlandse groepen.

Het derde hoofdstuk geeft informatie over de mediaconcentratie, vooreerst gebaseerd op financiële informatie zoals jaarrekeningen. Een tweede factor zijn concentratie-indexen op basis van populariteit of marktaandeel zoals de gemiddelde kijktijd (zie presentatie figuur 50). Daaruit blijkt dat de gemiddelde kijktijd voor de VRT stabiel blijft, terwijl het aandeel van de buitenlandse zenders afneemt. De regulator denkt dat de oorzaak het ontstaan van eigen themazenders is. Een derde factor is de cumulatie van mandaten of de concentratie van de functiehouders per mediasoort (zie presentatie figuur 55). In de radiosector was er voorheen sterke cumulatie en ketenvorming. Het nieuwe frequentieplan 2017 en de erkenningsronde 2018 hebben daaraan een einde gemaakt.

Het besluit van het derde hoofdstuk is dat er het afgelopen jaar geen nieuwe tendensen zijn. In de radiogroepen is er een grote concentratie, met de VRT als de sterkste speler. Door de oprichting van themazenders is de concentratie in de televisiesector iets gedaald. Bij de kranten is er een groep bijgekomen: naast de Persgroep en Mediahuis is er nu ook Roularta met de overname van Mediafin (De Tijd). Bij de tijdschriften is de concentratie groter geworden. Zij hebben het moeilijk om te overleven. Bij de kranten hebben de digitale abonnementen een relatief groot succes wat de eventuele verliezen op de papieren versie goedmaakt. Digitale abonnementen op tijdschriften komen veel moeilijker van de grond, in ieder geval onvoldoende om de achteruitgang van de gedrukte exemplaren te compenseren. Voorts meldt de spreker dat het gewicht van de marktpartijen verrekend wordt met de Herfindahl-Hirschman-index.

In het vierde hoofdstuk geeft de regulator mogelijkheden om de diversiteit te stimuleren in vijf categorieën: restricties, tegengewichten, economische tussenkomsten,

transparantie en organisatorische maatregelen. Ook de bestaande remedies worden in die vijf categorieën verdeeld en nader beschreven. De meeste maatregelen worden genomen voor televisie, de minste voor internet. Dat is logisch omdat internet het meest internationale platform is. Het beleid heeft daar het minste vat op. Per categorie worden er ook beleidsaanbevelingen gedaan.

In hoofdstuk 5 geeft de Vlaamse Regulator voor de Media zijn algemene conclusies over de concentratie. Voor de radio werd het concentratieprobleem veroorzaakt door de beperkte ruimte op FM. DAB+ heeft zeker meer mogelijkheden gegeven, maar de vraag is ondertussen ook groter dan de ruimte, waardoor het gevaar van concentratie stijgt. De digitalisering maakt nieuwe initiatieven mogelijk, zoals Radioplayer Vlaanderen, een website en app waarop bijna alle Vlaamse zenders van zowel de openbare als de commerciële zenders te beluisteren zijn. De VRT-zenders blijven met het grootste marktaandeel aan de haal gaan en De Persgroep heeft heel wat DAB+-zenders. Hierdoor blijft de concentratie bij radio zeer groot.

Bij de televisie leidde de opkomst van de themazenders tot minder concentratie. Daarnaast is er de opkomst, doorbraak en consolidatie van nieuwe vormen van niet-lineair televisiekijken, zoals Netflix. Ook worden er verdere stappen naar gepersonaliseerde reclame aangekondigd. Onder meer Proximus begint daarmee in Wallonië.

Voor de geschreven pers nam de concentratie bij de kranten af. Roularta nam immers de 50%-participatie van De Persgroep (DPG) in Mediafin (De Tijd) over. Er zijn nu drie groepen in plaats van twee. In de tijdschriftenmarkt is er een grote concentratie door consolidatie. Vooral Roularta en DPG bekleden steeds sterkere posities. Op het internet is er oneindig veel content beschikbaar. Ook de Vlaamse traditionele mediagroepen zijn sterk aanwezig, vooral voor nieuws op hun website en op de sociale media. De controle op internetaanbieders en sociale media is echter vooral in het buitenland gesitueerd.

De regulator besluit dat de mediagroepen hun posities verder trachten te valoriseren door crossmedialiteit. Content of inhoud wordt gedeeld over de verschillende merken van de eigen groep. Dat valt vooral op bij DPG die alle redacties samenbrengt in News City. Dat maakt bijvoorbeeld dat verschillende kranten dezelfde artikels of titels brengen. Opvallend is dat de VTM Nieuwswebsite verdwenen is en alle audiovisuele nieuwscontent van de groep op de website van Het Laatste Nieuws staat, de sterkste in die mediavorm.

Voorts is er minder samenwerking tussen de groepen. Ieder gaat zijn eigen weg, behalve als de buitenlandse bedreiging te groot is. De spreker verwijst naar Radioplayer Vlaanderen en de reclamewerving. Voor de aggregatie van klassieke media-producten is, net als vorig jaar, 80 tot 100% van de markt in handen van slechts vijf mediagroepen: VRT, DPG Media, Mediahuis, Roularta en De Vijver Media. Een aantal jaar geleden waren dat er nog negen. De invloed van wereldspelers als Google is niet te onderschatten. Ook in de distributie is de concentratie groot: bpost voor de gedrukte media en Telenet voor de teledistributie.

2. Bespreking

2.1. Klaas Slootmans

Klaas Slootmans vraagt welk het voordeel is van de grotere concentratie waarvan de VRM gewag maakt, voor kleinere spelers en vooral dan bij de geschreven pers.

2.2. Katia Segers

Katia Segers heeft lof voor dit werkstuk dat nuttig is voor het parlement, maar ook voor anderen zoals universiteiten en hogescholen. Het is aan het parlement om te waken over de diversiteit van de stemmen en de leefbaarheid voor de kleinere spelers. De afschaffing van de middelen voor het Vlaams Journalistiek Fonds ondermijnt dat.

Volgens de spreker komt de inhoudelijke diversiteit in het gedrang. Eén quote in Het Nieuwsblad levert vijf andere vermeldingen op: in Het Belang van Limburg, in Gazet van Antwerpen enzovoort, wat misschien wel leuk is voor een politicus, maar niet goed voor de diversiteit van de berichtgeving. Al jaren pleit het parlementslid voor een monitoring van de inhoud. Een inhoudsanalyse op topics is geen censuur en er is al software die dat kan. Wil de Vlaamse Regulator voor de Media die taak op zich nemen? Of zou dat beter thuishoren bij een organisatie als het Steunpunt Media, dat ondertussen wel ter ziele gegaan is? Kan het Elektronisch Nieuwsarchief dat bijvoorbeeld doen voor audiovisuele inhoud?

Het regeerakkoord en de beleidsnota's kondigen de hervorming van de Vlaamse Regulator voor de Media aan. Hoe ziet de regulator zichzelf beter functioneren? De regulator pleit ervoor dat de Vlaamse beleidsmakers hun stem laten horen over distributiesteun. Hoe zouden die dat best doen? Wat denkt de regulator van het voorstel van sp.a om dat te doen op basis van omzet in plaats van winst? De lokale radio's een plaats geven op het DAB-spectrum ziet het lid als een manier om de radioconcentratie tegen te gaan. Hoe kan dat volgens de regulator worden geregeld? Als De Persgroep de nieuwscontent van al zijn mediavormen via één website brengt, haalt hij de argumenten voor zijn protest tegen long reads op de VRT-nieuwssite totaal onderuit. De groep bewijst daarmee immers zelf dat synergie tussen mediavormen niet meer te stoppen valt.

Gezien de waslijst aan verplichtingen in de beheersovereenkomst, acht *Katia Segers* een sterke VRT dé garantie voor structurele diversiteit en pluriformiteit. De Vlaamse Regering kortwiekt de VRT echter nog meer. Op welk moment zal haar rol onder druk komen te staan?

2.3. Karin Brouwers

Karin Brouwers acht het duidelijk dat het aantal spelers afneemt. De Vlaamse Regulator voor de Media biedt een goed overzicht van de economische en juridische verhoudingen in deze constant en snel evoluerende sector. De bespreking is nuttig, maar daartoe mag de commissie zich niet beperken. Bij de omzetting van de nieuwe audiovisuele mediadienstenrichtlijn in het Vlaamse Mediadecreet zal de commissie de interessante aanbevelingen, eventueel ook de relevante van de vorige jaren, in ogenschouw moeten nemen.

De concentratie bij de lokale radio's is door de wetgevende ingrepen van de vorige regeerperiode minder groot, wat een goede evolutie is. De regulator kan de persoonlijke relaties, familie- of vriendschapsbanden niet in kaart brengen, allicht om redenen van privacy. Zijn daarvoor bijkomende regels nodig, bijvoorbeeld een verklaring op eer? Voor de tijdschriftensector heeft de regulator zich beperkt tot de twintig best verkopende titels. Waarom doet hij dat? Hij zegt immers dat de markt verschaalt, maar toch zijn er heel veel kleine magazines.

Voorts informeert ze of de marktomschrijvingen nog volstaan om alle aspecten van het media-ecosysteem in kaart te brengen, bijvoorbeeld de impact van de sociale media op de creatie van fake news en de impact van de internationale technologie-reuzen op de lokale nieuwsmedia. Is het niet wenselijk dat de regulator nagaat wie de buitenlandse concurrenten zijn van de Vlaamse spelers? Is het niet zinvol

om niet alleen de consolidaties te benoemen maar ook de redenen ervan in het rapport weer te geven?

Is de alarmgrens van mediaconcentratie, voor de pluriformiteit, de mediagebruiker en het democratische debat overschreden waardoor de overheid moet ingrijpen? Of is het gewoon de sector die zich aanpast aan de veranderende mediaconsumptie en de evoluties in de mediasector? Is het niet zinvol om niet alleen de concentraties maar ook de impact van de concentraties in kaart te brengen? De Vlaamse Regulator voor de Media beveelt een overkoepelend inhoudsonderzoek naar de nieuwsdiversiteit aan. Voor wie is volgens de regulator die opdracht weggelegd nu het Steunpunt Media niet meer bestaat?

2.4. Jos D'Haese

Jos D'Haese ziet dat de krantenmarkt voor bijna 100% in handen is van twee grote groepen, hoewel er vorig jaar wel een derde, kleinere bij kwam. Door het schaalvoordeel zijn de grote conglomeraten moeilijk te beconcurreren. Die zeer grote mediaconcentratie in Vlaanderen, zeker bij de kranten, is ook al bekritiseerd in andere rapporten, onder meer van de Reporters zonder Grenzen. Wat kunnen beleidsmakers daaraan doen: de markt reguleren of alternatieve media, onafhankelijke pers beter ondersteunen? Charlie Magazine heeft het geprobeerd in de tijdschriftenmarkt, maar kon niet overleven. De Vlaamse Regering heeft de enige ondersteuning voor die onafhankelijke groepen, het Vlaams Journalistiek Fonds, geschrapt. Wat zal volgens de Vlaamse Regulator voor de Media de impact daarvan zijn op het medialandschap en op de onafhankelijke journalistiek? De federale overheid heeft ondertussen wel de distributiesteun van 170 miljoen euro voor de grote mediagroepen toegezegd. Hoe kan men dat speelveld wat meer gelijk krijgen?

2.5. Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele kijkt elk jaar hunkerend uit naar dit rapport. Het bevat interessante gegevens voor het beleidsvoorbereidende werk, onder meer voor de beheersovereenkomst van de openbare omroep. Voor het radiolandschap is het nog afwachten hoe een en ander in de plooi valt. Nuttige informatie is ook dat het digitale tijdschrift nog niet in de plaats treedt van het gedrukte, dat de distributeuren hun greep op de televisie-inhoud versterken en dat de traditionele televisie vooralsnog standhoudt, hoewel dat snel kan veranderen.

Het klopt niet dat de Vlaamse Regering op geen enkele manier kleinere media-initiatieven steunt. De opmerking van Katia Segers over de long reads klopt vanuit het oogpunt van een communicatiewetenschapper. Als politicus wil hij echter niet dat de openbare omroep marktverstoring is of concurreert met particuliere spelers. Om die reden is de terughoudendheid van N-VA gefundeerd.

2.6. Stephanie D'Hose

Stephanie D'Hose is onder de indruk van de kwaliteit en hoeveelheid informatie van dit rapport. Kan de Vlaamse Regulator voor de Media een kritische ondergrens voor de verschraling van het nieuwsaanbod vastleggen? De recente radiohervorming heeft de ketenvorming een halt toegeroepen en de lokale radio's meer speelruimte gegeven om een eigen content te maken en niet in te gaan op het eenvormige ketenaanbod. Hoe evalueert de regulator die hervorming? Wat zijn de gevolgen op de leefbaarheid van de Vlaamse radiomarkt?

2.7. Gustaaf Pelckmans

Gustaaf Pelckmans, die trouwens ook onder de indruk is van het rapport, informeert of de regulator een impactmeting uitvoert voor kinderen en jongeren die andere media gebruiken dan de oudere generatie. Impactmeting op nieuwkomers acht het lid ook nodig. Zij hebben vaak andere gewoontes. Hoe gaan de media met die groepen om? Het is een wingewest voor de media om daarop in te zetten.

2.8. VRM

Carlo Adams legt uit dat concentratie over het algemeen een nadeel is, maar ook bepaalde voordelen kan hebben, onder andere dat kleinere titels door overname van een groep gered worden. Als van de tien overgenomen tijdschriften er vijf verdwijnen en in vier dezelfde berichten staan, is dat natuurlijk een nadeel.

Zich buigen over alle media-inhoud en zeggen wat goed of fout is, is momenteel geen taak van de Vlaamse Regulator voor de Media. Hij komt met deze louter economische analyse al aan een verslag van driehonderd bladzijden. De regulator beveelt wel aan om de evolutie in nieuwsdiversiteit op een structurele manier in kaart te brengen. Meer onderzoek vergt meer dan de huidige zeventien personeelsleden en meer middelen. Het is een optie om de regulator middelen te geven om dat uit te besteden aan een studiebureau of een academische instelling. Op academisch niveau wordt er trouwens al wel wat onderzoek gedaan. Het kan inderdaad interessant zijn om de impact op kinderen en jongeren en op mensen die van elders komen, te meten. Misschien bestaat dat al.

Zonder overleg met zijn organisatie kan de spreker niet veel zeggen over de ideale hervorming van de Vlaamse Regulator voor de Media. Met meer middelen kan de economische cel worden uitgebreid of kunnen bijkomende opzoekingen uitbesteed worden aan studiebureaus of academici. De taken van de regulator uitbreiden, vergt sowieso meer geld.

Hoe het verder moet met de distributiesteun is een beleidsvraag. Omdat die steun een federale aangelegenheid is, suggereert de VRM de beleidsmakers om daarover contact op te nemen met dat beleidsniveau.

In de radiosector is de concentratie groot: drie groepen waaronder de VRT. Er is al sprake geweest om de lokale radio's naar DAB+ over te brengen. Dat heeft voor onrust gezorgd omdat het voor hen, waarvan sommige bestierd worden door amateurs, niet evident is over te schakelen op een nieuwe technologie. Zo er toch voor gekozen wordt, is er zeker een goede begeleiding nodig.

Een verklaring op eer over de persoonlijke relaties is een mogelijkheid. Op een andere manier monitoren wie familie is of, moeilijker nog, vrienden, is praktisch onmogelijk. Sinds vorig jaar is er wel een einde gekomen aan sterke concentratie en ketenvorming bij de lokale radio's. Dat bleek uit de tabellen over de mandaten.

De VRM neemt om praktische redenen maar twintig tijdschriften in zijn analyse op. Het onderzoekwerk zou te omvangrijk zijn. Een optie is dat kleine spelers zelf gegevens melden maar dat is een administratieve last voor hen. *Ingrid Kools*, senior economist VRM, wijst op het onderzoek naar de lokale initiatieven dat sinds twee jaar gevoerd wordt. Aan de communicatiemedewerkers van steden en gemeenten wordt gevraagd hoeveel lokale nieuwinitiatieven ze kennen. Het is echter moeilijk om de grens te trekken. Zo hebben sommige sportclubs een mooi tijdschrift. Over een paar jaar kan de VRM in ieder geval meer zicht geven op de evoluties van die lokale initiatieven.

Volgens *Carlo Adams* is de VRM ook bezorgd over de impact van bijvoorbeeld fake news via de sociale media en het gebrek aan zicht op de buitenlandse concurrentie. *Ingrid Kools* zegt dat die problemen aan bod komen in de werkgroepen van de European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA). Er is met de platformen een uniforme rapporteringscode afgesproken. In verschillende landen loopt er ook een onderzoek naar de beïnvloeding van de Europese verkiezingen door de sociale media, vooral door grotere regulatoren, maar er zijn ook academische studies. De verschillende regulatoren proberen daar kennis met elkaar te delen en van elkaar te leren.

Carlo Adams acht het een goed idee dat de regulator niet enkel informatie kan inwinnen bij de spelers in de audiovisuele mediasector, maar ook bij die in de elektronische communicatie, die het gebruik van de sociale media faciliteren alsook bij buitenlandse spelers. Hij suggereert een decretale regeling opdat de VRM met andere bevoegde instanties overleg kan plegen en informatie delen.

Het is zaak waakzaam te blijven omdat het aantal mediagroepen van negen naar vijf is teruggelopen. Hij kan niet bepalen of er een kritische ondergrens is voor de verschraving van het nieuwsaanbod, maar denkt wel dat het aantal groepen niet verder meer mag dalen. Een echte alarmgrens voor concentratie is moeilijk te bepalen. Tegenover vorig jaar is er in ieder geval geen verslechtering. De hervorming van het radiolandschap om ketenvorming tegen te gaan is geslaagd.

Voor de kranten zijn er inderdaad nog twee grote conglomeraten, waar dit jaar een derde is bijgekomen. Het is niet zo dat de kwaliteit van de geschreven pers ondermaats is. De overheid kan kleinere initiatieven steunen, maar dat moet betaalbaar zijn en in overeenstemming met de Europese steunregels. Gegeven de omstandigheden, denkt de spreker dat er niet zoveel aan kan worden gedaan.

Charlie Magazine, de tijdschriften, zijn een Vlaamse bevoegdheid, de steun aan bpost een federale. Ook daaraan kan er niet snel iets gewijzigd worden. Het is aan de Vlaamse overheid daarover in contact te treden met het federale niveau.

Op de vraag wanneer de VRT te weinig middelen heeft om haar taken goed uit te voeren, heeft de spreker ook geen antwoord gereed. Daarvoor moet de impact van de besparingen bestudeerd worden. *Katia Segers* oppert dat als de besparingen de VRT ertoe nopen een merk te schrappen, bijvoorbeeld Canvas, dat een verlies zou zijn. *Carlo Adams* acht het voor een gezond systeem nodig dat er zowel overheids- als grote én kleine, vooral lokale, privéspelers zijn.

2.9. Slotronde

Klaas Sloomans vraagt of de VRM het niet nodig acht om hogere boetes te kunnen opleggen. Nu gebeurt het dat overtredingen, zelfs als ze bestraft zijn, herhaald worden. Voor *Carlo Adams* heeft de VRM een voldoende groot scala aan bestrafingsmogelijkheden, gaande van een gewone brief over – bij een eerste inbreuk – een waarschuwing tot geldboetes, aangepast aan de inbreuk, het tijdstip van uitzending, de kijkdichtheid, de grootte van de speler, recidive enzovoort. Daarnaast kan de regulator de vergunning schorsen of intrekken. De meeste inbreuken zijn echter relatief klein. Ze zijn van dien aard dat ze, ook al komen ze meermaals voor, geen grote geldboete of schorsing vergen.

Klaas Sloomans heeft het over gevallen waar de regels van de onpartijdigheid werden geschonden, en waar de omroep, na een waarschuwing of boete van de Vlaamse Regulator voor de Media, opnieuw in de fout gaat. Zijn er dan geen hogere boetes nodig dan 125.000 euro? *Carlo Adams* zit niet in de tweede kamer die daarover beslist, maar ziet geen problemen in hogere boetes. Die geven de VRM alleen maar meer mogelijkheden. Hij kan zich echter niet uitspreken over de beslissingen van de tweede kamer over concrete dossiers.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Manuela VAN WERDE
Katia SEGERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

DAB	digital audio broadcasting
DPG	De Persgroep
FM	frequentiemodulatie
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VTM	Vlaamse Televisiemaatschappij